

# Слідами Ігоря

Богдан Лепкий

I

Двинулись з місця лучники  
Різким, а певним кроком,  
І далі знак десятники,  
Пливуть ряди потоком.

І застогнали вулиці,  
Як пуща серед бурі,-  
Пливуть закуті в сталь їздці,  
За ними тягнуть чурі.

Пливуть із гридниць кам'яних  
В степи на бездорожжя,  
Над Дон і Донець, де на них  
Чекає лютъ ворожа.

Лютъ, що як морська хвиля б'є  
Об греблю України —  
Та поки предків дух жиє,  
Не боїмось руїни.

Не боїмося на степах  
Ми смоків стоголових,  
Знайдеться чей же Мономах,  
Потопить смоків в крові.

І відгукнеться Святослав.  
Той гордий і завзятий,  
Що в світ за славою літав,  
Неначе птах крилатий.

Воскресне наш Володимир,  
Той мудрий і хоробрий,  
Що ворогам був, як опир,  
А для своїх був добрий...

Пливуть закуті в сталь їзді,  
Мигтять блискуча зброя,  
І в срібні струни б'ють співці,  
Співають про героя.

“Хоч мав на тілі тридцять ран,  
В душі не мав тривоги...”  
І лицарям, немов пеан,  
Летять квітки під ноги.

Пішли... Ще дзвонять, мов дзвінки,  
Ті співи в честь Дажбога,  
На мурах ще стоять жінки.-  
Щаслива їм дорога!

## II

Нараз... що сталося в степах?  
Щось зброя не блищить,  
Линяє краска на квітках,  
Ввесь світ неначе тьмиться.

Таж це полудне — звідки тьма?  
Де ділось сонце ясне?  
На небі хмарочки нема,  
Чому ж воно вже гасне?

Хвилює степова трава,  
Немов дрижить з тривоги.  
Хтось вимовив страшні слова:  
“Вертаймося з дороги!”

А князь тоді: “Хто каже се?  
Пошлю його до хати,  
Хай вівці й барани пасе,  
Не варт лицарювати.

Хай вовну чеше, лен пряде,  
В млині хай крутить жорна,  
Бо лицаря, що в бій іде,  
Тьма не злякає чорна.

Він бачить сонце на мечях!  
Задавлений у славу,  
З гарячим серцем у грудях  
Йде в бій, як на забаву.

З яким вернули б ви лицем  
До жінки і до сина?  
— Що сталось, ненечко, з вітцем? —  
Спиталася б дитина.

-Таж батько, нене, відійшов  
Боротись з ворогами,  
Чому ж так скоро він прийшов,  
Чи затужив за нами?

Чи, може, страшно ворогів?  
Пустите мене. Поможу...-  
О браття! Хто подумать смів,  
Що я вернутись можу?

Останній раз говорю вам,  
Що або я шоломом  
Нап'юся з Дону, або дам  
Життя своє над Доном.

Не бачите? Там слава жде,  
Вона страху не знає...  
Хто хоче, хай зі мною йде,  
Хто трус, нехай вертає!"

### III

Пішли усі степами, байраками,  
Пішли усі, задавлені у славу.  
Мов ті вірли летіли за знаками,  
За хоругвами в бій, мов на забаву.

Боролись день, і другу днину, й три дні  
З посухою, з вітрами степовими,  
Хоч проти себе мали всякі злидні,  
Не покорилися, не вгнулись перед ними.

Паки сайдак не затуливсь перед ними.  
Не вищербився меч, спис не зломився,  
Дажбога внук оставсь непереможний,  
А вмер, то з ворогом на другім світі бився.

Пішли усі, пішли і не вернули,  
За вітчину лягли буй-головою.  
Додолю верби своє віття гнули,  
І плакав степ зів'ялою травою.

#### IV

Коли це було? Га, давно колись,  
Перешуміли бурею століття,  
Нудьга і горе морем розлились,  
Поникли трави і зів'яло квіття.

Сліду нема з отсих давних доріг.  
Якими предки славу здоганяли.  
І оре внук убогий переліг,  
Не знаючи, що тут діди конали.

Не знаючи, що сталевий леміш  
Останки костей предків вивертає.  
Земляче! Ти минувшість власну їж!  
Невже ж у тобі кров давня не грає?

Невже ж не чуєш, як підземний дзвін  
З-під чорних скиб, мов з-під могил, голосить:  
"Слідами Ігоря спішіть над Дін;  
Там слава жде вас, предків дух вас просить!"